

עין משפט
גד מצוה

יג א ב מ"י פ"ד מ"ה' ג' ב'סות הל"ג ג' ו"ה' סגן עש"ן כ" ט"ש"ע א"ח' טמן קטע מע"ף 6: ג מ"י"י ט"ס ה"ל טו: י"ד ד מ"י"י ט"ס הל"ג ד' ט"ש"ע" ש"ס עט"ף 3:

רבינו חננאל

אמר ר' יוחנן אחד טעוניו יין ואחד שיניו מקום אין צריך לברך, ואותותא ריי' ונחתא, אמר משמיה דרב הונא אתא דאמר שניו מקום צריך לברך, לא אמר אלא מביית לביית אבל מפתח לפנה לא, ואסיקנא הכי תנינא לה במתניתא דבי ברי היקנ, ומתמיהא ובי רב הונא מתניתא אתא לאשמעינן, אלא כי הא דרב חסדא דאמר שניו מקום צריך לברך ברכה אחת, לא אפרין אלא בדברים שאין טעונין ברכה ראשונה, והיא ברכה חזומין, לאחוריהו במקום, [אבל דברים הטעונים ברכה לאחוריהו במקומן] אם ה"ל למקום אחד ושני שם שניא, אין צריך שם לברך מאי טעמא לקביעה דהו, ובי ששת אמר אחד זה ואחד זה צריך לברך ברכה במקום שה"ל ואחד כן יטעוהו שם, ואוהיבין על רב חסדא מיהא דתניא עקרו רגליהו לצאת לקראת חתן וכלה כשיצאין טעונין ברכה המון למפרע, שאלה, מי שחזרוין אין וכשחזרוין טעונין ברכת המוציא למתחלה, וידיקין מדקתי עקרו מכלל דבדברים שהן מין דגן שטעונין ברכה לאחוריהו במקום עסקין, דאפילו ב"ה דאמרי מברך באוהא מקום שנוכח, לא אמרו אלא מי שחזרוין שאלה ברכת שחזרויה למקום שאכלה היא סכנה, אבל אם לא החזיק בדרך, וכ"ש מי שאינו עומד בדרך שאפי' ב"ה מרוד דאני מברך אלא במקום שאלה, וטעמא דתנינו שם זקן או חולה, אבל לא הניחו שם זקן או חולה צריך לברך ואע"ג דהדר לקביעה, קשיא לרב חסדא.

קא:

א"א בדברים שאין טעונין ברכה לאחריהם במקומן. פירש רש"ס כגון מים ופירות שאין לריכין אחריהם ברכה חשובה מעין שלש ומה"ט א"ל לברך במקומן הלכך עמידמו וזו היא גמר סעודתו והך סעודה אחרימי היא וצריך לברך ברכה לאחריהם במקומן כגון יין וכל ז' מינין לקביעה קמה הדך והא דתנן בצרכות (דף נ"ג.) מי ששכל ושכח ולא צריך למתחלה צריך לברך במקומו בכל ז' מינים מיירי וצרייתא דמייתי בסמוך לא גרסינן לשמות יין מדמדקדק הגמ' דאזיני גדברים הטעונים ברכה לאחריהם במקומן מדקדמי עקרו ולא דייק מדקדמי יין שהוא מו' מינין אצל צברייתא דתניא כוותיה דרב חסדא גרסי' יין ומיהו קשה דאי הוה יין בכלל דברים הטעונין ברכה לאחריהם במקומן א"כ אמאי אייתבא ר' יוחנן לעיל דרבי יוחנן ויטען אריי ציין דלמאי דקאמר ר' יוחנן אף יידי יין נמי יאלו קאמר ואזדרי ר' יוחנן לטעמיה דאמר שינוי מקום א"ל לברך^א וצרייתא אריי במקומן ועוד דא"כ פליג רב חסדא^ב ארז ושמואל דלמאי לעיל ידי יין לא יאלו ולכאורה משמע דלא פליג אלא ע"ס דב שם^ג עוד קשה דלמאי גירושלמי ס"פ כ"ז מברכין היה אוכל במזמרה של תאנה ונא לו במעצה צריך לברך אלמא צו' מינין נמי שינוי מקום צריך לברך דוחק לומר דלמאי כרב ששת שאין הלכה כמותו לכך נראה דיון וכל ז' מינין לא הוו בכלל דברים הטעונין ברכה לאחריהם במקומן אלא פת וכל מיני פת שמברכין עליו המוציא או שמה כל מיני מזונות שיש בהם מה' מינין הוו בכלל דברים הטעונין ברכה לאחריהם במקומן^ד ולהאי פי' נמי לא גרסינן צברייתא דבסמוך לשמות יין ולא דתניא כוותיה דרב חסדא דבפת אלא צו' מינין מיירי מדקדמי עקרו וכן הלכה בכל דבר חוץ מפת ומיני מזונות שהם מחמשת מינין א"ל ברכה אחריהם במקומן ושינוי מקום צריך

לברך בהם ושינוי מקום היינו אפי' בחד בית כמו מציגיה לארעה או מחדר לבית אצל מפניה לפניה לא ולכל הפירושים אם הלך באלמנע סעודה למקום אחר יכול לשמות יין או מים בלא ברכה דכיון שהוא בתוך הסעודה לקביעה קמה הדך: **ב'שהן** יוצאין טעונין ברכה א"מפרע בו', משמע היכא דאיכא היסח הדעת לא קני שיערך ברכת המוציא אלא צריך שיערך ברכת המזון וא"כ הא דאמר לקמן (דף ק:) כיון דלמר הד וצריך צייתא רבנן^א וכן משמע ביב"ד מברכין (בבב"ד דף מז.) דקאמר רבה ורבי זירא הוו אכלי סליקן תכא מקמייהו אייתי להו ריסתנא רבה אכל ורבי זירא דרש אכל א"ל לא סבר לה מר סליק אסור מלאכול א"ל אנה אתכא דרש גלותא סמיכתא והשתא אם לא היה צריך לברך בהמ"ז למה לא אכל^ב ויש לדחות דלוחו מאכל היה מעורב בו לחם והיה לו טורח ליטול ידיו ולברך המוציא והא דקאמר הכא טעונין ברכה למפרע^ג היינו משום שאל ישהו מלחור עד שירעבו ואז לא יוכלו לברך בהמ"ז כדאמר באלו דברים (שם דף נ"ג.) ומיהו אם יאלו ולא צרכו למפרע כשחזרו לא יברכו רק ברכת המוציא ותדע דאם לעולם טעונין ברכה למפרע אמאי איצטרין לאשמעינן כהן חוזרין דמברכין ברכה למתחלה פשיטא כיון דלעולם מברכין למפרע והא דאמר בשמעתינו שינוי מקום צריך

לברך ליכא לתרוצי הכי דרבי יוחנן סתמא קאמר שינוי מקום אינו צריך לברך בכל דבר הנאכל קאמר מדלא פירש שהאמורא יש לו מקום אינו צריך לברך אבל הצרייתא שקדמה להם הרבה יש להם לפרש כן וכן: **אחד זה ואחד זה**. צין שטעונין ברכה לאחריהם במקומן צין שאינן טעונין שאינן משצעת המינין: **שהיו מסונין לשפות ועקרו רגליהו כו'** גרסינן ולא גרסי' יין: **כשפן יוצאין אין טעונין ברכה** ^ו **לאחריהם למפרע**. כלומר לברך ברכה שלאחריה הוואיל ועמידין לחזור: **ה"ג ב"ד כו'** ולא גרסי' בהא רבי **יטעוה'** מדקדמי עקרו ולברך ברכה שלאחריהן: **קשיא לרב חסדא**. דאילו לרב חסדא אפילו לא חזרו למקומן אלא גמרו סעודתן במקום אחר אין צריך לברך מתחלה הוואיל ועדיין לא צריך לאחריהן והכא מוכח דלפילו חזרו למקומן הראשון צריך לברך מתחלה:

ערבי פסחים פרק עשירי פסחים

א"ל לברך. שניה על היין: **ממקום למקום**. מצית לעליה: **בדברים שאין טעונין ברכה לאחריהם** ^ה. כגון מים או פירות שאין טעונין ברכה חשובה בפני עצמם ^ו (כגון צבעת המינים) דודאי כיון דעמד והלך למקום אחר עמידמו וזו היא גמר סעודתו וכן סעודה אחרימי היא וצריך לברך במתחלה: **אצל דברים הטעונים ברכה לאחריהם במקומן**. כלומר ברכה חשובה בפני עצמן כגון צבעת המינין הוואיל ולא צריך לאחריהן ועמד לילך למקום אחר לסעוד על וט קביעות הראשון הלך לברך אחריהם ברכה אחת על שמיהן ולפניהם נמי אין צריך לחזור ולברך: **לקביעה קמה הדך**. כלומר על דעת סעודה הראשונה הוא אוכל עכשיו לסיים סעודתו: **אחד זה ואחד זה**. צין שטעונין ברכה לאחריהן במקומן צין שאינן צריכין: **כשפן יוצאין אין טעונין ברכה למפרע**. כלומר כשפן יצא של אחריהן הוואיל ועמידין לחזור: **ה"ג ב"ד כו'** ולא גרס' בהא רבי **יטעוה'** מדקדמי עקרו **מכלל דבדברים הטעונין כו'** דעקירות וט משמע משום מהירות חתן וכלה הן נעקין אצל אם לא כן עדיין היו צריכין לעמוד ולברך ברכה שלאחריהם: **מאן**

ואחד שינוי מקום. לכל דבר הנאכל אם אכל ממנו במקום זה וחזר ואוכל במקום אחר א"ל לברך שניה ובגון שלא היה לו היסח הדעת צינתים: **שינוי מקום צריך לברך**. כרב ושמואל דלמאי יידי יין לא יאלו ומיזבנא דרבי יוחנן: **ה"ג במתני' דבי רב היקנ** **כווסין וכו' יציב רב חסדא וקאמר משמיה דנפשיה** ולא גרסי' **מפני' אתא לאשמעינ'.** ושיבזו גמור הוא שכן הוא שיטת הגמרא להשמיענו האמורא דבר המפורש צברייתא דוימנין שאין הכל בקיאיין צברייתא וגם האמורא עצמה וימנין דלא ידע לה להאיא ברייתא עד דמייתי ליה סיעתא מיני'. ולפי שראו דימיב רב חסדא וקאמר משמיה דנפשיה וטעו לומר מכלל שחזר בו ממה שאמר למעלה משמיה דרב הונא והיגיהו צספריס קושא וזו וזניה אלא שני דברים אמר רב חסדא בזהאי צרייתא חדא משמיה דרב הונא וחדא משמיה דנפשיה: **בדברים שאינן טעונין ברכה לאחריהן במקומן**. כגון מים או פירות שאינן טעונין ברכה חשובה בפני עצמם אלא בורא נפשות רבות הלכך א"ל לברך במקומן אחריהן דודאי כיון דעמד והלך במקום אחר עמידמו וזו היא גמר סעודתו והך סעודה אחרימי היא וצריך לברך במתחלה: **אצל דברים הטעונין ברכה לאחריהן במקומן**. כלומר ברכה חשובה בפני עצמן (והלכך) צריכין עמידין לחזור ולברך ברכה אחת מעין שלש הוואיל ולא צריך לאחריהן והלך במקום אחר לסעוד על דעת קביעות הראשונה הלך לברך ברכה אחת על שמיהן ולפניהן נמי א"ל לחזור ולברך. מהכא שטענין דהא דתנן (בבב"ד דף נ"ג.) מי ששכל ושכח ולא צריך לברך צ"ש אומרים כו' ושמעינן מיניה דלמתחלה צריך לברך במקומן בשצעת המינין מיירי דאיכא כעין ברכת המזון ברכה אריכתא ותשיבטא מעין שלש: **לקביעה קמה הדך**. כלומר על דעת סעודה הראשונה הוא אוכל עכשיו לסיים סעודתו. וא"ת אמאי אומציניה לרבי יוחנן מהך ברייתא מיוצתא הא איכא לתרוצי צרייתא כרב חסדא בשאינן טעונין ברכה לאחריהן במקומן ומילתיה דרבי יוחנן בשטעונין והלכך אין צריך

לברך ליכא לתרוצי הכי דרבי יוחנן סתמא קאמר שינוי מקום אינו צריך לברך בכל דבר הנאכל קאמר מדלא פירש שהאמורא יש לו מקום אינו צריך לברך אבל הצרייתא שקדמה להם הרבה יש להם לפרש כן וכן: **אחד זה ואחד זה**. צין שטעונין ברכה לאחריהם במקומן צין שאינן טעונין שאינן משצעת המינין: **שהיו מסונין לשפות ועקרו רגליהו כו'** גרסינן ולא גרסי' יין: **כשפן יוצאין אין טעונין ברכה** ^ו **לאחריהם למפרע**. כלומר לברך ברכה שלאחריה הוואיל ועמידין לחזור: **ה"ג ב"ד כו'** ולא גרסי' בהא רבי **יטעוה'** מדקדמי עקרו **מכלל דבדברים הטעונין כו'** דעקירות משמע דמשום מהירות חתן וכלה הן נעקין אצל אם לא כן עדיין היו צריכין לעמוד ולברך ברכה שלאחריהן: **קשיא לרב חסדא**. דאילו לרב חסדא אפילו לא חזרו למקומן אלא גמרו סעודתן במקום אחר אין צריך לברך מתחלה הוואיל ועדיין לא צריך לאחריהן והכא מוכח דלפילו חזרו למקומן הראשון צריך לברך מתחלה:

מסורת הש"ס

א) ברכות טז.; ב) לא שנו אלא מביית לבית אצל מפיניה לפניה לא ככ"ל רש"א, א) נ"ה"ה ת. כסותס ח"י.; ד) שבת יז.; וש"י.; ה) וברש"י שצאלפס ליתא, ה)

הגהות הב"ח

א) רש"י ד"ה בדברים וכו' לאחריהן במקומן כגון מים: ב) ד"ה אצל וכו' לפער דתע קביעות: ג) ד"ה מתקת וכו' דעקירה משמע וכו' ולברך תחלה ברכה שלאחריהם: ד) רשכ"ס ד"ה כסין יוצאין אין טעונין ברכה למפרע כ"ל וסוכת לאחריהן נמחק:

מוסף רש"י

שינוי מקום. ילא מכלא והלך לבית אחר ויבא לו יין (ברכות טז.). שינוי יין. שמה יין כסעודה ויבא לו יין אחר טוב מן הראשון. אין צריך לברך. בורא פרי הגפן (טז).

מוסף תוספות

א. [מןאן לימא לן דלאו דוקא כי דוכי דנחויב עליה יתיבא. מ"י ה"י. ב. אבל רבוחיו. מוס' י"פ. ג. דהוה בר פלוגתיה. מוס' ה"ל"ש. ד. [דחיינו] כל דבר שאדם קובע סעדוהו עליו בין שברכין אחוריו שלש ברכות או ברכה אחת מעין ששל. מ"י רכינו דוד. ה. כיון דלא בעי ברכה המזון אלא ברכה שבתחלה. מוס' מילין טו: ו. עצה טובה קמ"ל. שם.

(6) (עניינים 3).

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ה"ג וכו' אחרתו במקומו אין נרץ: (ב) רשב"ם ד"ה להודיע וכו' לא היה יכול לומר כשהן יוצאין טעונין וכו' אפילו הכי אין נרצין:

גליון הש"ס

גמ' א"ל ר"י ה"ח וכו'. ק"ל דאם כן גם מהם לכת מונבא דש' לומר דהבחינה דשני מקום נרץ לנרץ אחת כ"י ואילו סבר מ"ק: רשב"ם ד"ה ה"ג ת"ב ד"ה ובתו' ד"ה ת"ב ד"ה. קשה ל' למא' הורגו' אה כששני יתא' דלא מייתי ראה מבחי' לעיל ד"ל דנקט מקור' לכוותא דר"י ונדחי' לעיל אליה דר' וחתן לז' מייתי כיעמא מק' בחינה דלא קמי פלוגתא א"כ מדנקט עקרו מוכח דדוקא נטענה ברכה במקומה:

מוסף תוספות

א. מפי' שמואל לטעם האוכלים. מוס' ר"פ. ב. [ו]א"כ ה"ל למיגר השמש מוכר אחר כל פוסה ופרוסה וכו' ומילא ידענא דצריך לברך המוציא אם אכל פוסה אחרת. מוס' ה"א"ס. ג. כדכשע' לישנא. מוס' חולין שם. ד. דמצריך עניינו שם וכן או חולה. שם. ה. שאם נזכר אדם בתוך סעודתו שלא התפלל ועמד להתפלל. מוס' ה"א"ס. ו. לא היה גבר סעודה. מוס' חולין שם. ז. דאמר בכל עין אינו צריך לברך. מוס' ר"פ.

מאן סנא. להך ברייתא דקמי אע"ג דדברים הטעונין ברכה לאחריהן נרץ לנרץ רבי יהודה ה"א: **חברים שהיו מסובין ועקרו כו'** ולא גרסינן **לשפוט יין:** ומקשינן **אלא טעמא דדברים הטעונין ברכה לאחריהם.** משום הכי פליגי רבנן עליה דר' יהודה: **הא דברים שאין טעונין ברכה לאחריהן אפילו.**

רבנן מודו דלררץ לנרץ פשט אחרת

במחלה: **לימא סהיו סיונבא דרבי**

יוחנן. דלמר לעיל [פא]: שניו מקום אין

נרץ לנרץ ולא מפליג בין דברים

הטעונין לדברים שאין טעונין: **לאו**

אופצנייה דחא וימנא. לעיל [שס]: ה"ג

סניא כווסיה דרב חסדא חברים שהיו

מסובין לשפוט יין כו'. והיינו כרז

חסדא דלמר דברים שטעונין ברכה

לאחריהן (א) אין נרץ לנרץ והא' כהדיא

מסייעא לרב חסדא מדקמי יין אכל

כהדיא דלעיל לא תנא יין כהדי': **ואומר**

עליו קידוש היום. באמצע סעודתו:

ושני. מיד אומר עליו ברהמ"ז ומפסיק

כדלמר ר' יהודה לעיל ומיהו הואיל

והגיע עונת קידוש נרץ לקדש מחלה.

לא גרסינן ראשון אומר עליו ברכת

המזון שני אומר עליו קדושת היום:

גמרו

רשב"ם

מאן סנא עקירוס. מאן תנא להך

בריית' דקתי אע"ג דדברים הטעונין

ברכה לאחריהן במקומן נרץ לנרץ

רבי יהודה ה"א: ה"ג **חברים שהיו**

מסובין ועקרו רגליהם כו' ולא גרסי'

לשפוט יין: א"ר יהודה כמה דברים

אמורים כו'. מכלל דרבנן פליגי עליה

גרישא דאע"ג דלא הניחו שם מקצת

חברים אין נרץ לנרץ כרז חסדא

דא"ר יוחנן בעירוצין כפרק חלון (דף

פג.) כל מקום שאמר ר' יהודה כמה

לחלוק אימתי לפרש דברי חכמים

בא: **ומקשינן אלא טעמא דדברים**

הטעונין ברכה לאחריהן. משום הכי

פליגי רבנן עליה דרבי יהודה הא

דדברים שאין טעונין אפי' רבנן מודו:

דלררץ ברכה פשט אחרת במחלה:

לימא סהיו סיונבא דרבי יוחנן. דלמר

לעיל [פא]: שניו מקום אין נרץ לנרץ ולא

לדברים שאין טעונין: **לאו אופצנייה דחא וימנא.** לעיל [שס]: **לימא סהיו**

סיונבא נמי מהא. שאם יבא אדם וימתך להך קמייתא או ישבש אותה

על ידי ברייתות אחרות נותביה מהך: **להודיע כחו דר' יהודה כו'**

כשהן יוצאין טעונין ברכה למפרע כו'. אכל בשאר דברים לא היה יכול

לומר (ט) טעונין ברכה למפרע כו' דהא אין נרצין ברכה לאחריהן

במקומן. וליכא לאקשוי אדרבה לישמעין דברים שאין נרצין ברכה

לאחריהן במקומן להודיע כחן דרבנן דמקילין כל כך שאפי' (הס)

[עליהן] אין נרצין לנרץ ומשום דכח היתרא עדיף אין לומר כך דאין כחן

כח ותשיבות אס אין מזריצין לנרץ דסבא הוא דכיון שלא היה היסח

הדעת בינתיים למה יחזור ויצרך אכל כח דר' יהודה עדיף טפי שמחמיר

לאחריהן במקומן שחיב (אחריהם) לנרץ אע"פ שחזיריו פוטרין אלא אפילו דברים הנרצין ברכה אחריהן במקומן נמי לחייב הלכך הכא כח

דאיסורא עדיף: * ה"ג **סניא כווסיה דרב חסדא חברים שהיו מסובין לשפוט יין כו'.** והיינו כרז חסדא דלמר דברים שטעונין ברכה לאחריהן

במקומן א"ל לנרץ והא' כהדיא מסייעא לרב חסדא מדקמי יין אכל כהדיא דלעיל לא תנא יין כהדיא: מיהו שמעינן משמעתינ שניו יין אין

נרץ לנרץ ברכת היין אכל מבצר הטוב והמטיב. שניו מקום כשנצט המינין שטעונין ברכה לאחריהן במקומן מעין שלש כגון אוכל צבית

זה וחזר ואכל צבית אחר קודם שצריך אחריהן או שאכל צבית זה והלך לשוק וחזר וגמר סעודתו צבית אחר בכל אלו אין נרץ לחזור

ולנרץ מחלה דלקיעייה קמא הדך דהא תניא כוותיה דר"ח. אכל שאר פירות ומשקין שאינן משנצט המינין שאינן נרצין ברכה לאחריהן

במקומן ואכל צבית זה וחזר ואכל צבית אחר נרץ לנרץ מחילה אכל מפינה לפינה צבית אחד אין נרץ לנרץ כדמנינא במתניתא דבי רז

הינן [שס]. ומשום דקבעי למייתו ועקרו רגליהן כדי לילך לבית המדרש הלכך נקטו חברים תלמידי חכמים: ה"ג **סנו רבנן בני הצורה שהיו מסובין**

וקידש עליהן היום מציאין לו כוס של יין ואומר עליו קדושה היום באמצע סעודתו והשני מיד **אומר עליו ברכה המזון.** ומפסיק כדלמר

ר' יהודה לעיל [ק]. ומיהו הואיל והגיע שעת קידוש נרץ לקדש מחלה: לשון אחר גרסינן **ראשון אומר עליו ברכה המזון שני אומר עליו**

קידוש היום. ובתוספתא דברכות [פ"ה ה"ג] מוכח כלשון ראשון: ר' יוסי **אומר אוכלין והולצין.** עד שגמר סעודתן אי נמי הולצין ואוכלין משתחשך

ור' יוסי לטעמיה דלדידיה אין מפסיקין כלל:

ערבי פסחים פרק עשירי פסחים

קב.

לנרץ היינו לפניו ולא למפרע וכן פירש רש"ם ור"ח לקמן (ד' קג): **איתסר לכו למיטמי עד דצרכיתו צפה"ג ואע"פ שלא היה יודע אס** **רוג'ם לשמות בלא ברכה מ"מ היה מורה להם שלא ישמו בלא ברכה** **וכן נראה עיקר דהא צ"כ כל הצער (חולין דף קז):** אמר השמש **מצרך** **על כל פירוסה ופרוסה לפי שמסכת** **על כל משמע שיתנרץ בכל פעם** **דעמו"א ולא משמע שיתנרץ בכל פעם** **לנרץ ברכת המזון¹ ועוד דלקמן בני** **חד צריך אכסא קמא ואכסא דברכתא** **צפה"ג ומיימי ראייה מהבז וניצריך** **דאסור למיטמי עד שיצרך ואי צפה"ג** **מיימי שפיר אכל אי אסור למיטמי** **עד שיצרך ברהמ"ז מנא ליה דלמר** **ברכת המזון יצטרך לנרץ צפה"ג אף** **על פי שז' לדחות דומת שפיר דאי** **אחר ברהמ"ז אין מצרך צפה"ג דלא** **הוי הפסק צבז וניצריך אמאי איתסר** **למיטמי אכל לא משמע הכי מדלמא** **פי' עד דצרכיתו ברכת המזון וצפה"ג** **וסבנא הוא כיון דהבז וניצריך הוי** **הפסק כאילו כבר צירכו סגי בצרכת** **צפה"ג כמו אחר ברהמ"ז והא' דתניא** **במספתא דברכות בעל היות שהיה** **מייסב ואוכל קראו חזירו לדבר עמו** **אין נרץ לנרץ כו' הפליג נרץ ברכה** **למפרע וכשהוא חוזר נרץ ברכה** **לכמחלה לאו כשחזר טעון ברכה** **למפרע² אלא כשרוצה ללכת ומיימי** **שקראו להפליג ומצרך שמא ישהה** **כדפרי' ומדע דלמר צפ"ג דיומא** **(ד' ג.) דיצר עס חזירו והפליג טעון** **נטילת ידים ומשמע דה"ה ברכת** **המוציא אכל ברהמ"ז לא קאמר דלררץ** **ומיימי שלא ידע מתחלה שפליג ואין** **הלכה כאותן ברייתות אלא אפילו** **ברכה לכמחלה לא נרץ דקיי"ל כרז** **חסדא דלמר לקיעי' קמא הדך** **והנהו ברייתות והיהא דמספתא** **אמו כרבי יהודה³:**

ועקרו רגליהם יצ"ד אבה"ב כו'. מחלן משמע שאם שכן להסתפלל ומוכר באמצע סעוד' והסתפלל שא"ל ברכה אפי' לכמחל' ומה שנהניא ה"ר יוס טוב ראה⁴ מפרק כסיו הדס (חולין ד' פז.) דלמר מישתא וצרכי צהדי הדדי לא אפשר שצריך לנרץ ברהמ"ז וליטול ידיו אינה ראה דדוקא גבי ברהמ"ז אמרינן הכי דהוי הפסק וגמר סעודה אכל מפלה' אע"ג דמיכל וצלווי צהדי לא אפשר אין צרך כלום: **רַגְלֵיָא** **כוותיה דרב חסדא.** פי' רש"ם הא דלא מיימי כרז חסדא מרבנן דר' יהודה⁵ משום דכהדיא לא קמי כהדיא יין וזה פי' לפי שיטתו דגרסי' הכא יין וי"ל משום הכי לא מיימי כהדיא מניה משום דאיכא דלמרי כסנהדרין (ד' כה.) דצמה נמי לפרש ואע"ג דחזרו מיימי ראה לרב חסדא דטעמא דשינוי מקום לנרץ לנרץ משום שעמידתו ממקומו היא גמר אכילתו וה"ה נמי חזרו:

(חולין ד' פז.) דלמר מישתא וצרכי צהדי הדדי לא אפשר שצריך לנרץ ברהמ"ז וליטול ידיו אינה ראה דדוקא גבי ברהמ"ז אמרינן הכי דהוי הפסק וגמר סעודה אכל מפלה' אע"ג דמיכל וצלווי צהדי לא אפשר אין צרך כלום: **רַגְלֵיָא** **כוותיה דרב חסדא.** פי' רש"ם הא דלא מיימי כרז חסדא מרבנן דר' יהודה⁵ משום דכהדיא לא קמי כהדיא יין וזה פי' לפי שיטתו דגרסי' הכא יין וי"ל משום הכי לא מיימי כהדיא מניה משום דאיכא דלמרי כסנהדרין (ד' כה.) דצמה נמי לפרש ואע"ג דחזרו מיימי ראה לרב חסדא דטעמא דשינוי מקום לנרץ לנרץ משום שעמידתו ממקומו היא גמר אכילתו וה"ה נמי חזרו:

מאן תנא עקירות רבי יהודה דתניא חברים שהיו מסובין ועקרו רגליהם לילך לבית הכנסת או לבית המדרש כשהן יוצאין אין טעונין ברכה למפרע וכשהן חוזרין אין טעונין ברכה לכתחלה אמר רבי יהודה במה דברים אמורים בומין שהניחו שם מקצת חברים אבל לא הניחו שם מקצת חברים כשהן יוצאין טעונין ברכה למפרע וכשהן חוזרין טעונין ברכה למפרע אבל דברים שאין טעונין ברכה לאחריהן במקומן אפילו רבנן כשהן יוצאין טעונין ברכה למפרע וכשהן חוזרין טעונין ברכה לכתחילה לימא תיהוי תיובתא דר' יוחנן⁶ ולאוי מי אותביניה דחא זימנא גימא מהא נמי תיהוי תיובתא * אמר לך ר' יוחנן הוא הדין דאפילו דברים שאין טעונין ברכה לאחריהם במקומן נמי אין צריכין לברך והא דקתני עקרו רגליהן להודיעך כחו דר' יהודה דאפילו דברים שטעונין ברכה לאחריהן במקומן טעמא דהניחו מקצת חברים אבל לא הניחו מקצת חברים כשהן יוצאין טעונין ברכה למפרע וכשהן חוזרין טעונין ברכה לכתחלה תניא כוותיה דרב חסדא חברים שהיו מסובין לשחות יין ועקרו רגליהן וחזרו אין צריכין לברך תנו רבנן בני חבורה שהיו מסובין וקדש עליהן היום מביאין לו כוס של יין ואומר עליו קדושת היום ושני אומר עליו ברכת המזון דברי רבי יהודה ר' יוסי אומר אוכל והולך עד שתחשך גמרו

מאן תנא עקירות רבי יהודה דתניא חברים שהיו מסובין ועקרו רגליהם לילך לבית הכנסת או לבית המדרש כשהן יוצאין אין טעונין ברכה למפרע וכשהן חוזרין אין טעונין ברכה למפרע אבל דברים שאין טעונין ברכה לאחריהן במקומן אפילו רבנן כשהן יוצאין טעונין ברכה למפרע וכשהן חוזרין טעונין ברכה למפרע אבל דברים שאין טעונין ברכה לאחריהן במקומן אפילו רבנן כשהן יוצאין טעונין ברכה למפרע וכשהן חוזרין טעונין ברכה לכתחילה לימא תיהוי תיובתא דר' יוחנן⁶ ולאוי מי אותביניה דחא זימנא גימא מהא נמי תיהוי תיובתא * אמר לך ר' יוחנן הוא הדין דאפילו דברים שאין טעונין ברכה לאחריהם במקומן נמי אין צריכין לברך והא דקתני עקרו רגליהן להודיעך כחו דר' יהודה דאפילו דברים שטעונין ברכה לאחריהן במקומן טעמא דהניחו מקצת חברים אבל לא הניחו מקצת חברים כשהן יוצאין טעונין ברכה למפרע וכשהן חוזרין טעונין ברכה לכתחלה תניא כוותיה דרב חסדא חברים שהיו מסובין לשחות יין ועקרו רגליהן וחזרו אין צריכין לברך תנו רבנן בני חבורה שהיו מסובין וקדש עליהן היום מביאין לו כוס של יין ואומר עליו קדושת היום ושני אומר עליו ברכת המזון דברי רבי יהודה ר' יוסי אומר אוכל והולך עד שתחשך גמרו

מאן תנא עקירות רבי יהודה דתניא חברים שהיו מסובין ועקרו רגליהם לילך לבית הכנסת או לבית המדרש כשהן יוצאין אין טעונין ברכה למפרע וכשהן חוזרין אין טעונין ברכה למפרע אבל דברים שאין טעונין ברכה לאחריהן במקומן אפילו רבנן כשהן יוצאין טעונין ברכה למפרע וכשהן חוזרין טעונין ברכה למפרע אבל דברים שאין טעונין ברכה לאחריהן במקומן אפילו רבנן כשהן יוצאין טעונין ברכה למפרע וכשהן חוזרין טעונין ברכה לכתחילה לימא תיהוי תיובתא דר' יוחנן⁶ ולאוי מי אותביניה דחא זימנא גימא מהא נמי תיהוי תיובתא * אמר לך ר' יוחנן הוא הדין דאפילו דברים שאין טעונין ברכה לאחריהם במקומן נמי אין צריכין לברך והא דקתני עקרו רגליהן להודיעך כחו דר' יהודה דאפילו דברים שטעונין ברכה לאחריהן במקומן טעמא דהניחו מקצת חברים אבל לא הניחו מקצת חברים כשהן יוצאין טעונין ברכה למפרע וכשהן חוזרין טעונין ברכה למפרע אבל דברים שאין טעונין ברכה לאחריהן במקומן אפילו רבנן כשהן יוצאין טעונין ברכה למפרע וכשהן חוזרין טעונין ברכה לכתחילה תניא כוותיה דרב חסדא חברים שהיו מסובין לשחות יין ועקרו רגליהן וחזרו אין צריכין לברך תנו רבנן בני חבורה שהיו מסובין וקדש עליהן היום מביאין לו כוס של יין ואומר עליו קדושת היום ושני אומר עליו ברכת המזון דברי רבי יהודה ר' יוסי אומר אוכל והולך עד שתחשך גמרו

מאן תנא עקירות רבי יהודה דתניא חברים שהיו מסובין ועקרו רגליהם לילך לבית הכנסת או לבית המדרש כשהן יוצאין אין טעונין ברכה למפרע וכשהן חוזרין אין טעונין ברכה למפרע אבל דברים שאין טעונין ברכה לאחריהן במקומן אפילו רבנן כשהן יוצאין טעונין ברכה למפרע וכשהן חוזרין טעונין ברכה למפרע אבל דברים שאין טעונין ברכה לאחריהן במקומן אפילו רבנן כשהן יוצאין טעונין ברכה למפרע וכשהן חוזרין טעונין ברכה לכתחילה לימא תיהוי תיובתא דר' יוחנן⁶ ולאוי מי אותביניה דחא זימנא גימא מהא נמי תיהוי תיובתא * אמר לך ר' יוחנן הוא הדין דאפילו דברים שאין טעונין ברכה לאחריהם במקומן נמי אין צריכין לברך והא דקתני עקרו רגליהן להודיעך כחו דר' יהודה דאפילו דברים שטעונין ברכה לאחריהן במקומן טעמא דהניחו מקצת חברים אבל לא הניחו מקצת חברים כשהן יוצאין טעונין ברכה למפרע וכשהן חוזרין טעונין ברכה למפרע אבל דברים שאין טעונין ברכה לאחריהן במקומן אפילו רבנן כשהן יוצאין טעונין ברכה למפרע וכשהן חוזרין טעונין ברכה לכתחילה תניא כוותיה דרב חסדא חברים שהיו מסובין לשחות יין ועקרו רגליהן וחזרו אין צריכין לברך תנו רבנן בני חבורה שהיו מסובין וקדש עליהן היום מביאין לו כוס של יין ואומר עליו קדושת היום ושני אומר עליו ברכת המזון דברי רבי יהודה ר' יוסי אומר אוכל והולך עד שתחשך גמרו

מאן תנא עקירות רבי יהודה דתניא חברים שהיו מסובין ועקרו רגליהם לילך לבית הכנסת או לבית המדרש כשהן יוצאין אין טעונין ברכה למפרע וכשהן חוזרין אין טעונין ברכה למפרע אבל דברים שאין טעונין ברכה לאחריהן במקומן אפילו רבנן כשהן יוצאין טעונין ברכה למפרע וכשהן חוזרין טעונין ברכה למפרע אבל דברים שאין טעונין ברכה לאחריהן במקומן אפילו רבנן כשהן יוצאין טעונין ברכה למפרע וכשהן חוזרין טעונין ברכה לכתחילה לימא תיהוי תיובתא דר' יוחנן⁶ ולאוי מי אותביניה דחא זימנא גימא מהא נמי תיהוי תיובתא * אמר לך ר' יוחנן הוא הדין דאפילו דברים שאין טעונין ברכה לאחריהם במקומן נמי אין צריכין לברך והא דקתני עקרו רגליהן להודיעך כחו דר' יהודה דאפילו דברים שטעונין ברכה לאחריהן במקומן טעמא דהניחו מקצת חברים אבל לא הניחו מקצת חברים כשהן יוצאין טעונין ברכה למפרע וכשהן חוזרין טעונין ברכה למפרע אבל דברים שאין טעונין ברכה לאחריהן במקומן אפילו רבנן כשהן יוצאין טעונין ברכה למפרע וכשהן חוזרין טעונין ברכה לכתחילה תניא כוותיה דרב חסדא חברים שהיו מסובין לשחות יין ועקרו רגליהן וחזרו אין צריכין לברך תנו רבנן בני חבורה שהיו מסובין וקדש עליהן היום מביאין לו כוס של יין ואומר עליו קדושת היום ושני אומר עליו ברכת המזון דברי רבי יהודה ר' יוסי אומר אוכל והולך עד שתחשך גמרו

מאן תנא עקירות רבי יהודה דתניא חברים שהיו מסובין ועקרו רגליהם לילך לבית הכנסת או לבית המדרש כשהן יוצאין אין טעונין ברכה למפרע וכשהן חוזרין אין טעונין ברכה למפרע אבל דברים שאין טעונין ברכה לאחריהן במקומן אפילו רבנן כשהן יוצאין טעונין ברכה למפרע וכשהן חוזרין טעונין ברכה למפרע אבל דברים שאין טעונין ברכה לאחריהן במקומן אפילו רבנן כשהן יוצאין טעונין ברכה למפרע וכשהן חוזרין טעונין ברכה לכתחילה לימא תיהוי תיובתא דר' יוחנן⁶ ולאוי מי אותביניה דחא זימנא גימא מהא נמי תיהוי תיובתא * אמר לך ר' יוחנן הוא הדין דאפילו דברים שאין טעונין ברכה לאחריהם במקומן נמי אין צריכין לברך והא דקתני עקרו רגליהן להודיעך כחו דר' יהודה דאפילו דברים שטעונין ברכה לאחריהן במקומן טעמא דהניחו מקצת חברים אבל לא הניחו מקצת חברים כשהן יוצאין טעונין ברכה למפרע וכשהן חוזרין טעונין ברכה למפרע אבל דברים שאין טעונין ברכה לאחריהן במקומן אפילו רבנן כשהן יוצאין טעונין ברכה למפרע וכשהן חוזרין טעונין ברכה לכתחילה תניא כוותיה דרב חסדא חברים שהיו מסובין לשחות יין ועקרו רגליהן וחזרו אין צריכין לברך תנו רבנן בני חבורה שהיו מסובין וקדש עליהן היום מביאין לו כוס של יין ואומר עליו קדושת היום ושני אומר עליו ברכת המזון דברי רבי יהודה ר' יוסי אומר אוכל והולך עד שתחשך גמרו

מאן תנא עקירות רבי יהודה דתניא חברים שהיו מסובין ועקרו רגליהם לילך לבית הכנסת או לבית המדרש כשהן יוצאין אין טעונין ברכה למפרע וכשהן חוזרין אין טעונין ברכה למפרע אבל דברים שאין טעונין ברכה לאחריהן במקומן אפילו רבנן כשהן יוצאין טעונין ברכה למפרע וכשהן חוזרין טעונין ברכה למפרע אבל דברים שאין טעונין ברכה לאחריהן במקומן אפילו רבנן כשהן יוצאין טעונין ברכה למפרע וכשהן חוזרין טעונין ברכה לכתחילה לימא תיהוי תיובתא דר' יוחנן⁶ ולאוי מי אותביניה דחא זימנא גימא מהא נמי תיהוי תיובתא * אמר לך ר' יוחנן הוא הדין דאפילו דברים שאין טעונין ברכה לאחריהם במקומן נמי אין צריכין לברך והא דקתני עקרו רגליהן להודיעך כחו דר' יהודה דאפילו דברים שטעונין ברכה לאחריהן במקומן טעמא דהניחו מקצת חברים אבל לא הניחו מקצת חברים כשהן יוצאין טעונין ברכה למפרע וכשהן חוזרין טעונין ברכה למפרע אבל דברים שאין טעונין ברכה לאחריהן במקומן אפילו רבנן כשהן יוצאין טעונין ברכה למפרע וכשהן חוזרין טעונין ברכה לכתחילה תניא כוותיה דרב חסדא חברים שהיו מסובין לשחות יין ועקרו רגליהן וחזרו אין צריכין לברך תנו רבנן בני חבורה שהיו מסובין וקדש עליהן היום מביאין לו כוס של יין ואומר עליו קדושת היום ושני אומר עליו ברכת המזון דברי רבי יהודה ר' יוסי אומר אוכל והולך עד שתחשך גמרו

מאן תנא עקירות רבי יהודה דתניא חברים שהיו מסובין ועקרו רגליהם לילך לבית הכנסת או לבית המדרש כשהן יוצאין אין טעונין ברכה למפרע וכשהן חוזרין אין טעונין ברכה למפרע אבל דברים שאין טעונין ברכה לאחריהן במקומן אפילו רבנן כשהן יוצאין טעונין ברכה למפרע וכשהן חוזרין טעונין ברכה למפרע אבל דברים שאין טעונין ברכה לאחריהן במקומן אפילו רבנן כשהן יוצאין טעונין ברכה למפרע וכשהן חוזרין טעונין ברכה לכתחילה לימא תיהוי תיובתא דר' יוחנן⁶ ולאוי מי אותביניה דחא זימנא גימא מהא נמי תיהוי תיובתא * אמר לך ר' יוחנן הוא הדין דאפילו דברים שאין טעונין ברכה לאחריהם במקומן נמי אין צריכין לברך והא דקתני עקרו רגליהן להודיעך כחו דר' יהודה דאפילו דברים שטעונין ברכה לאחריהן במקומן טעמא דהניחו מקצת חברים אבל לא הניחו מקצת חברים כשהן יוצאין טעונין ברכה למפרע וכשהן חוזרין טעונין ברכה למפרע אבל דברים שאין טעונין ברכה לאחריהן במקומן אפילו רבנן כשהן יוצאין טעונין ברכה למפרע וכשהן חוזרין טעונין ברכה לכתחילה תניא כוותיה דרב חסדא חברים שהיו מסובין לשחות יין ועקרו רגליהן וחזרו אין צריכין לברך תנו רבנן בני חבורה שהיו מסובין וקדש עליהן היום מביאין לו כוס של יין ואומר עליו קדושת היום ושני אומר עליו ברכת המזון דברי רבי יהודה ר' יוסי אומר אוכל והולך עד שתחשך גמרו

מאן תנא עקירות רבי יהודה דתניא חברים שהיו מסובין ועקרו רגליהם לילך לבית הכנסת או לבית המדרש כשהן יוצאין אין טעונין ברכה למפרע וכשהן חוזרין אין טעונין ברכה למפרע אבל דברים שאין טעונין ברכה לאחריהן במקומן אפילו רבנן כשהן יוצאין טעונין ברכה למפרע וכשהן חוזרין טעונין ברכה למפרע אבל דברים שאין טעונין ברכה לאחריהן במקומן אפילו רבנן כשהן יוצאין טעונין ברכה למפרע וכשהן חוזרין טעונין ברכה לכתחילה לימא תיהוי תיובתא דר' יוחנן⁶ ולאוי מי אותביניה דחא זימנא גימא מהא נמי תיהוי תיובתא * אמר לך ר' יוחנן הוא הדין דאפילו דברים שאין טעונין ברכה לאחריהם במקומן נמי אין צריכין לברך והא דקתני עקרו רגליהן להודיעך כחו דר' יהודה דאפילו דברים שטעונין ברכה לאחריהן במקומן טעמא דהניחו מקצת חברים אבל לא הניחו מקצת חברים כשהן יוצאין טעונין ברכה למפרע וכשהן חוזרין טעונין ברכה למפרע אבל דברים שאין טעונין ברכה לאחריהן במקומן אפילו רבנן כשהן יוצאין טעונין ברכה למפרע וכשהן חוזרין טעונין ברכה לכתחילה תניא כוותיה דרב חסדא חברים שהיו מסובין לשחות יין ועקרו רגליהן וחזרו אין צריכין לברך תנו רבנן בני חבורה שהיו מסובין וקדש עליהן היום מביאין לו

